

CHINA MIÉVILLE

CICATRICEA

Traducere de Mihai Samoilă

TRITONIC
fiction.ro

Mamei mele, Claudia

Și totuși amintirea nu va apune odată cu soarele, acea otheadă verde și înghețată peste întinderea albastră a mării unde inimile frînte își alină suferința. Un cer orb albea intelectul osului uman, jupuind emoțiile de pe linia de fractură pentru a dezvălui jalea de dedesubt. Iar oglinda m-a înfățișat ca pe un fapt gol și vulnerabil.

Dambudzo Marechera, *Soarele Negru*

La mai mult de un kilometru și jumătate de norul cel mai de jos, stînca spârgea apa și începea marea.

I se dăduseră multe nume. Fiecare estuar și golf și afluent fuseseră clasificate, de parcă ar fi făcut parte intrinsecă din ea. Dar ea era una, indivizibilă, și ar fi fost absurd să i se traseze granițe. Umplea spațiul dintre pietre și nisip, se răsucea în jurul coastelor și umplea șanțurile dintre continente.

La marginile lumii, apa sărată e atît de rece încît arde. Plăci uriașe de mare înghețată mimează uscatul, se sparg și se prăbușesc și se remodelează, străbătute în toate direcțiile de tuneluri, casele homorilor gheții, filozofi cu carapace de gheață vie. În golfurile puțin adînci din sud există păduri de viermi tubulari și alge și corali prădători. Peștii-soare se mișcă cu o grație idioată. Trilobiții cuibăresc în oase și în fier ruginit.

Marea e aglomerată.

Există creaturi de suprafață, care plutesc libere, care trăiesc și mor fără să fi văzut vreodată țărîna de sub ele. Ecosisteme complexe înfloresc în cîmpiile și lacurile neritice*, alunecînd pe grohotișul organic pînă la marginea patului de stîncă și prăbușindu-se într-o zonă ferită de lumină.

Există prăpăstii. Prezențe cu aspect între moluscă și zeități sălășluiesc sub doisprezece kilometri de apă. Bezna rece face ca evoluția să fie brutală. Creaturi

---

* neritic — domeniu marin cu adîncime a apei mai mică de 200 m (N.T.)

necizelate emit secreții și fosforescență și se deplasează fluturînd membre nelămurite. Logica formei lor derivă din coșmaruri.

Există puțuri de apă fără fund. Există locuri în care fundul de granit și mîl al mării se prăbușește în tuneluri verticale ce străbat kilometri întregi, deschizîndu-se în alte planuri, sub o presiune atît de mare încît apa curge groasă și leneșă, se scurge prin porii realității, apoi este suptă înapoi în jeturi primejdioase, lăsînd în urmă fisuri prin care pot ieși forțe din ală lume.

În răcoroasele adîncimi medii, guri hidrotermice sparg stîncă și scuipă apă super-încălzită. Creaturi complicate se bălăcesc în acest ambient cald întrega lor scurtă viață, niciodată îndepărtîndu-se mai mult de cîtiva metri de apă caldă, bogată în minerale, spre frigul care le-ar ucide.

Peisajul de sub suprafață cuprinde munți și canioane și păduri, dune mișcătoare, caverne de gheață și cimitire. Apa este saturată cu materie. Insule plutesc imposibil în adîncuri, prinse de curenți fermecați. Unele sînt de mărimea unor sicrie, plăci mici de cremene și granit care refuză să se scufunde. Altele, de aproape un kilometru lungime, făcute din roci alandala, stau suspendate la kilometri întregi sub apă, deplasîndu-se pe curenți oculti leneși. Pe aceste ținuturi nescufundate complet există comunități: regate ascunse.

Pe fundul oceanului se petrec fapte eroice și se poartă războaie crunte, fără ca locuitorii uscatului să știe ceva. Există zei și catastrofe.

Nave-intrus trec printre cer și mare. Umbrele lor pătează fundul apei acolo unde este destul de superficial încît să fie luminat. Corăbiile negustorești, bărcile de pescuit și baleniarele trec peste carcasele putrezite ale altora. Cadavre de marinari fertilizează apa. Pești necrofagi se hrănesc cu ochi și buze. Există vîrfuri de coral în care au rămas agățate catarge și ancore. Vasele pierdute sînt jelite sau uitate, iar fundul viu al mării le răpește și le ascunde sub scoici, transformîndu-le în

peșteri pentru calcani și pești-șobolan și bandiți homori; și pentru alte creaturi, mai sălbatice.

În cele mai adânci locuri, unde normele fizice se prăbușesc sub presiunea zdrobitoare a apei, cadavre încă mai cad încet în beznă, la zile întregi după ce navele lor s-au răsturnat.

Putrezesc în timpul lungii lor căderi. Pe nisipul negru de pe fundul lumii nu ajung decât oase acoperite cu alge.

La marginea pragului de stîncă unde apa rece și ușoară face loc întunericului, pîndește un homor. Vede prada, scoate un hîrîit adînc din gît, în vreme ce scoate gluga de pe caracatița lui de vînătoare și-i dă drumul.

Caracatița țîșnește, aruncîndu-se spre bancul de macrou care fierbe și își schimbă permanent forma ca un nor aflat la șapte metri mai sus. Tentaculele ei lungi de un braț se deschid și biciuiesc. Caracatița se întoarce la stăpînul ei, trăgînd după ea un pește muribund, iar bancul se reface în urma ei.

Homorul taie capul și coada macroului și strecoară restul într-o plasă de la centură. Dă capul însîngerat al peștelui caracatiței să îl ronțăie.

Partea de sus a trupului homorului, partea moale, neacoperită de carapace, este sensibilă la micile schimbări ale curenților și temperaturii. Pielea lui simte mici înțepături în contact cu vîrtejurile complexe de apă. Cu un spasm, norul de macrou îngheață și dispare peste reciful scorojit.

Homorul ridică brațul și își cheamă mai aproape caracatița, pe care o mîngîie cu blîndețe. Își pipăie harponul.

Stă pe o platformă de granit, printre alge și ferigi, mîngîindu-se pe pîntecele lung. La dreapta lui se înalță o stîncă poroasă. Spre stînga, panta se prăbușește în apa disfotică*. Simte răceala emanată din adînc. Privește albastrul cu degradeuri aspre. Mult deasupra, pe

---

* disfotică — lipsită de lumină (N.T.)

suprafață, lumina face valuri circulare. Sub el, razele se sting iute. Se află doar puțin deasupra hotarului beznei eterne.

Se deplasează cu grijă pe marginea platoului. Vine des la vânătoare aici, unde prada este mai puțin atentă, la distanță de vadurile mai luminate și mai calde. Uneori, din beznă se ridică vreun vînat mare, curios, neobișnuit cu tactica lui vicleană și sulilele lui cu ghimpi. Homorul se foiește nervos în curent și cercetează marea largă. Uneori, din zona crepusculară se ridică nu pradă ci prădători.

Volburi reci trec peste el. Pietricelele i se desprind de la picioare și cad încet pe pantă, dispărînd. Homorul se ține bine de bolovanii alunecoși.

De undeva de sub el se aude un bocănit în stîncă. Un fior neadus de vreun curent i se strecoară pe piele. Pietrele se aliniază și un val taumaturgic este scuiptat prin noile crevase.

Ceva vătămător ajunge în apele reci, la marginea beznei.

Caracatița de vânătoare a homorului începe să intre în panică, iar cînd el îi dă drumul din nou, se azvîrle de îndată pe pantă în sus, spre lumină. El iscodește smîrcul, căutînd sursa zgomotului.

Se pornește o vibrație atotputernică. În timp ce încearcă să zărească ceva prin apa murdară de praf și plancton, ceva se mișcă. Mult mai jos, un dop de stîncă mai mare decît un om se zguduie. Homorul își mușcă buzele în vreme ce steiul de piatră scapă și începe să se prăbușească.

Bubuitul reverberează mult timp după ce stîncă devine invizibilă.

Panta este marcată acum de o groapă adîncă ce pătează marea cu negru. O vreme nu se întîmplă nimic, iar homorul își pipăie neliniștit sulita, o strînge în pumn, o cîntărește tremurînd.

Apoi, ușor, ceva lipsit de culoare și rece se strecoară afară din groapă.

Înfățișarea îi este înșelătoare, fluturînd cu o iuțeală organică grotescă ce pare să-i ascundă intențiile, ca un șuvoi de sînge dintr-o rană. Homorul stă nemișcat. Teama lui este intensă.

O altă formă se ivește. Din nou nu o poate desluși: îi scapă; e ca o amintire sau ca o părere; nu o poate defini. Este iute, fizică și îngrozitoare.

Apoi apar alta și alta, pînă ce un șuvoi constant se scurge din beznă. Prezențele, aproape invizibile, se unesc și se desfac cu mișcări opace.

Homorul e nemișcat. Aude șoapte ciudate peste valuri.

Ochii i se largesc cînd zărește dinți masivi curbați înapoi, trupuri cu piele încrețită. Creaturi sinuoase filfîie în apa înghețată.

Homorul bate în retragere, alunecînd peste pietrișul pantei, încercînd să se liniștească, dar prea tîrziu — a făcut deja zgomot.

Cu o singură mișcare, o tresărire leneșă de prădător, creaturile întunecate care stau adunate dedesubt se mișcă. Homorul vede bezna dintr-un mănunchi de ochi și știe, cu o frică ce îi face greață, că este privit.

Atunci, cu o grație monstruoasă, se înalță și se reped spre el.

PARTEA ÎNȚI
Canale

Capitolul Unu

Rîul își pierde vigoarea abia la vreo cincisprezece kilometri de oraș, scurgîndu-se într-un estuar cu apă sălcie ce alimentează Golful de Fier.

Vasele care călătoresc spre răsărit de Noul Crobuzon pătrund într-un peisaj cu forme joase. Spre sud se văd colibe și pontoane mici putrezite de unde țărani pescuiesc pentru a-și suplimenta dieta monotonă. Copiii lor fac din mîină agitați călătorilor. Din loc în loc se vede cîte o stîncărie sau un pîlc de abanos, locuri ce nu pot fi cultivate, dar cea mai mare parte a pămîntului este arabil.

De pe punte, marinarii pot privi peste tufăriș și peste copaci spre un șir de cîmpuri. Aici se află capătul Spirei Grînelor, bucla lungă a fermelor care alimentează orașul. După anotimp, se pot vedea oameni în lanuri sau plivind parcelele negre sau dînd foc paielor. Barjele se tîrîie ciudat printre cîmpuri sau prin canalele ascunse de maluri de pămînt și vegetație, împrăștiate la nesfîrșit între metropolă și ferme. Barjele aduc chimicale și combustibil, piatră și ciment și mărfuri de lux. Se întorc în oraș printre hectarele cultivate presărate cu sate, cu case mari și cu mori, încărcate cu saci de grîine și carne.

Transportul nu încetează nici o clipă. Noul Crobuzon nu se mai satură.

Malul nordic al Marelui Catran este mai sălbatic. Este o întindere lungă cu tufe și mlaștini. Se împrăștie pe mai mult de o sută douăzeci de kilometri, pînă ce

poalele munților scunzi care se furișează dinspre vest o închide complet. Înconjurată de râu, de munți și de mare, cîmpia stîncoasă este goală. Dacă mai există și alte vietăți în afară de păsări, atunci acelea se feresc de priviri.

Bellis Coldwine s-a urcat pe o navă ce se îndrepta spre răsărit în ultimul anotimp al anului, cel al ploilor neîntrerupte. Cîmpurile pe care le-a văzut erau o mlaștină rece. Copacii pe jumătate goi de frunze erau learcă. Siluetele lor păreau mînjite pe fundalul norilor.

Mai tîrziu, cînd se gîndea la momentele acelea mizerabile, Bellis era impresionată de detaliile pe care le ținea minte. Își putea aminti formația unui stol de gîște care au trecut peste barcă, măcăind; mirosul de sevă și pămînt; umbra cenușie a cerului. Își amintea cum cerceta desigur fără să vadă țipenie de om. Doar dîre de fum în aerul saturat de apă și case joase care se adăposteau de vremea urîtă.

De mișcarea supusă a verdetii sub vînt.

Stătuse pe punte înfășurată în șal, căutînd din priviri și trăgînd cu urechea după copii care se joacă, după pescari sau după cineva care să-și facă de lucru prin vreo grădină de zarzavat. Dar nu auzise decît păsări sălbătice. Singurele siluete umane pe care le zărise fuseseră sperietorile de ciori, nepăsătoare, cu aspect rudimentar.

Nu fusese o călătorie lungă, dar amintirea ei o umplea ca o infecție. Se simțise legată temporal de orașul de dinapoia ei, astfel că minutele se întinseseră pe măsură ce se îndepărtase, tot mai lente, lungind mica ei călătorie.

Apoi firul timpului pocnise și se trezise catapultată aici, acum, singură și departe de casă.

Mult mai tîrziu, pe cînd se afla la kilometri întregi de locurile cunoscute, Bellis se trezise, uimită că nu la orașul în sine, casa ei pentru mai mult de patruzeci de ani, visase ea. Ci la bucata aceea mică de râu, la coridorul

acela bătut de ploi și vînt care o înconjurase preț de mai puțin de o jumătate de zi.

Într-o baltă liniștită la cîteva sute de metri de țărmul stîncos al Golfului de Fier, erau ancorate trei corăbii decrepite. Ancorele lor erau înfipte adînc în mîl. Lanțurile de care se țineau erau acoperite de scoici depuse în ani de zile.

Nu erau potrivite pentru o călătorie pe mare, mînjite cu catran, cu structuri mari de lemn construite precar la pupa și prora. Catargele nu erau decît niște cioturi. Coșurile de fum erau reci și pătate cu guano vechi.

Corăbiile erau apropiate una de alta. Erau înconjurate cu balize legate între ele cu lanțuri ghimpate, deasupra și dedesubtul apei. Cele trei corăbii vechi erau încărcate în bucăți lor de mare, nemișcate de vreun curent.

Atrăgeau privirea. Erau urmăriți.

Pe o altă corabie la ceva depărtare, Bellis se ridică în dreptul hubloului ei și le privi, așa cum mai făcuse de cîteva ori în ultimele ore. Înfășură brațele strîns sub piept și se aplecă spre geam. Cușeta ei părea nemișcată. Mișcarea mării de sub ea era lentă și destul de ușoară ca să fie imperceptibilă.

Cerul era de culoarea cremenei și plin de apă. Linia țărmului și dealurile stîlcoase ce mărgineau Golful de Fier păreau uzate și foarte reci, presărate cu alge și ferigi de mare palide.

Acele namile de lemn de pe apă erau cele mai întunecate lucruri vizibile.

Bellis se așeză încet pe pat și luă în mînă scrisoarea. Era scrisă ca un jurnal, cu paragrafele separate cu date calendaristice. În timp ce citea ceea ce scrisese ultima dată, deschise o cutie de tablă în care se aflau țigări răsucite și chibrituri. Își aprinse una și trase adînc fumul în piept, scoase un stilou din buzunar și adăugă cîteva cuvinte cu o mînă hotărîtă înainte să sufle fumul.

Cranii, 26 Rinden 1779. La bordul *Terpsichoriei*

A trecut aproape o săptămână de cînd am părăsit cheiul din Tarmuth și mă bucur că am plecat. Este un oraș urît, violent.

Mi-am petrecut nopțile înăuntru, după cum am fost sfătuită, dar pe timpul zilei am făcut ce am vrut. Am văzut cum e locul acela. Este îngust ca o panglică, o fișie de clădiri industriale ce se întinde pe vreun kilometru și jumătate la nord și la sud de estuar, tăiată în două de apă. În fiecare zi, celor cîtorva mii de locuitori li se alătură o mulțime uriașă care vine dinspre oraș în zori, ajungînd la lucru din Noul Crobuzon cu barca sau cu căruța. În fiecare noapte, barurile și bordelurile sînt pline de marinari venetici în permisie.

Mi s-a spus că navele cu reputație călătoresc cei cîțiva kilometri în plus pînă în Noul Crobuzon, ca să descarce în docurile din Kelltree. Docurile din Tarmuth nu au lucrat la mai mult de jumătate din capacitate de două sute de ani încoace. Doar vasele cu aburi jerpelite și piraiții ce mai descarcă acolo — cargoul lor va ajunge și el în oraș, dar nu au nici timpul nici banii necesari parcurgerii distanței și plății taxelor impuse de oficialități.

Întotdeauna există nave. Golful de Fier e plin de corăbii — întorcîndu-se din călătorii lungi sau adăpostindu-se de marea capricioasă. Corăbii negustorești din Gnur Kett și Khadoh și Shankell, în drumul lor spre sau dinspre Noul Crobuzon, acostate destul de aproape de Tarmuth pentru ca echipajul să se poată relaxa. Uneori, departe în mijlocul golfului, am zărit balauri de mare scoși din hamurile corăbiilor-care, jucîndu-se și vîînd.

Economia Tarmuth-ului se bazează pe mai mult decît prostituție și piraterie. Orașul e plin de zone industriale și depozite. Trăiește așa cum a făcut-o de secole, din construcția navelor. Linia țărmlui este presărată cu docuri, cu șine de lansare ca o pădure ciudată de bîrne verticale. În unele docuri se văd